

Трибина за наставнике страних језика: Општи стандарди постигнућа за крај основног образовања

На Филолошком факултету Универзитета у Београду 1. новембра 2017. године одржана је Трибина за наставнике страних језика, посвећена Општим стандардима постигнућа за крај основног образовања, односно Правилнику објављеном у Службеном гласнику РС бр. 78/2017. у организацији Друштва за стране језике и књижевности Србије.

На Трибини су говориле Јелена Најдановић Томић, руководилац Центра за стандарде при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, и др Оливера Дурбаба, редовни професор Филолошког факултета и координатор комисије за израду Приручника за наставнике, који је у завршној фази припреме.

Трибини је присуствовало око 50 професора страних језика.

Јелена Најдановић Томић је у уводном излагању представила активности Завода у изради образовних стандарда, како на пољу страних језика, тако и у другим областима. Истакла је и методологију развоја стандарда, која се огледа у експертској процени, емпиријској провери и консултативном процесу са стручном јавношћу. Објаснила је да су стандарди засновани на садржајима и компетенцијама, усклађени су са законским и стратешким оквиром РС, као и са савременим образовним трендовима у ЕУ оквирима. Стандарди за страни језик за основну школу усклађени су са „Оквиром националног курикулума“, ревидираним стандардима сродних предмета, са општим/међупредметним компетенцијама, с постојећим наставним програмима, као и са Заједничким европским оквиром за живе језике. Основне језичке компетенције чине: опште међупредметне, опште предметне и специфичне предметне.

Стандарде је израдила експертска радна група, сачињена од професора страних језика, рад је текао у неколико фаза: од анализе постојећих материјала, преко дефинисања компетенција и формулисања исказа, све до консултација са стручном јавношћу (која се састојала у анкетирању преко 300 наставника страних језика из целе Србије).

Др Оливера Дурбаба се у свом излагању бавила конкретнијим питањима. Објаснила је везу између наставног програма, исхода учења и стандарда постигнућа. Истакла је да се стандарди односе

на цео образовни циклус, а исходи су резултати који се очекују на крају сваког појединачног разреда, путем савладавања програмом предвиђених садржаја за страни језик. Стандарди представљају опис компетенција и служе за процену постигнућа ученика у развоју компетенција (као и за проверу степена остварености). Представљају оријентир за побољшање квалитета наставе и од користи су за све учеснике образовног процеса.

Стандардима се дефинишу конкретна знања, вештине, ставови и вредности које ученици треба да стекну у одређеној области наставе из датог предмета, на одређеном нивоу стандарда (основном, средњем или напредном). Они су нормативни, дати су у наративној форми и обухватају општу предметну компетенцију и специфичне предметне компетенције: 1) функционално-прагматичку (разумевање говора, разумевање писаног текста, усмено изражавање; писано изражавање; медијацију); 2) лингвистичку и 3) интеркултурну компетенцију.

Професорка Дурбаба је дала конкретне примере дескриптора, тј. исказа стандарда, и понудила упутства за примену стандарда у настави (начин означавања шифре стандарда у годишњим плановима, примере наставне реализације у настави конкретних страних језика). Посебно је истакла да Приручник садржи око 200 задатака за свих 6 страних језика, да су многи задаци визуализовани, тј. имају одређену илустративну подлогу. Уз сваки задатак дато је и решење или пример могућих решења (код продуктивних активности, где је број решења понекад потенцијално неограничен).

После излагања, Јелена Најдановић Томић и др Оливера Дурбаба су у дискусији са колегама дале одговоре на конкретна питања присутних професора, која су се углавном односила на практични / административни део примене стандарда. Објасниле су нпр. да се може направити анекс за Годишњи план рада који ће се односити на стандарде, истакле да стандарде не треба евидентирати у оперативним плановима рада и сл. Наглашено је такође да се настава може планирати тако да се стреми ка достизању напредног нивоа за највећи број ученика.

Најављено је и да ће „Приручник за наставнике“ бити објављен на интернет страници Завода и ДСЈКС крајем новембра или почетком децембра 2017. Приручник за наставнике треба да буде подстицај за преобликовање наставног процеса, како би се могле остварити предвиђене компетенције. Наставници су такође информисани о програмима обуке за наставнике, који се реализују по утврђеној динамици.

На крају треба истаћи, да је Трибина, у организацији Друштва за стране језике и књижевности Србије, била изузетно добро припремљена, интерактивна, корисна за наставнике страних језика. Овакви сусрети могу значајно допринети успешнијем планирању наставе и бољим постигнућима ученика..

Мира Симеуновић